

Передплата

на «РУСЛАНА» вивозять:

в Австрії:

за півріччя	20 кор.
за рік	10 кор.
за чверть року	5 кор.
за місяць	170 кор.

За границею:

за півріччя	16 рублів
за рік	або 36 франків
за чверть року	8 рублів
за місяць	або 18 франків
Поодинокі числа	по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — 3 Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що два крім неділь і руских свят о 5½ год. допозудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хоруцини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи повертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Росія проти Ігнатієва в македонській справі.

(X) Імя добре відомого всім Ігнатієва виринає звичайно в звязи з балканськими справами. Російське правительство намагло ся на якийсь час приневолити єго до виїзду за границю, але він мимо того знов стає голосним і збирає заяви вдяки своїх прихильників. Користуючи ся роковинами Санстефанського договору, Ігнатієв виглосив великоболгарську промову. Та промова відбила ся голосним гомоном в кругах прихильників панславистичного генерала. Проживаючи в Одесі Болгари вислали генералови горячу телеграму з подякою, в якій славлять єго «за низволенє Болгарії з вікового турецького ярма». Та великоболгарська заява мабуть злякала міродайні російські круги, бо зараз «Московскія Вѣдомости» підняли ся за задачі широкою ставею охолодити вражине сеї демонстрації. Передовсім в сій статі вчитано — строго науку на адресу Болгарії, а відтак переходить статя до поясненя цілий і задач російської політики в Македонії і доходить до такого вислїду:

«Цілі, які Росія мала в Болгарії перед 25 роками, а які сьогодні має в Македонії, в зовсім інші. Тоді розходило ся о те, щоби Болгарії дати автономію, цілі, яка не видає ся зовсім можливою щодо Македонії. Колиб нині вліятам Солунському, Косівському і Монастирському, які звичайно називаємо «Македонією», що втратила всяке історичне, географічне і національне значінє, дати автономію, то зараз завтра повстала би між Греками, Болгарами, Сербами і Альбанцями завзята боротьба, яка перемінила би Балканський півостров в пламенне огнище національних пристрастей, позаяк і Болгарія, і Сербія, і Греція вступили би ся за своїми одноплеменниками. Але як автономія, так само і поділ Македонії не причинив би ся до удержаня мира. Нема одного Болгарина, якого би думка про поділ Македонії не обурила, позаяк кождий Болгарин увяжає цілу Македонію своєю власністю. Так само Греки і Сербі виступають з претенсіями до посіданя Македонії. Росія — кінчить ся статя — не може отже бути ані за автономією ані за поділом Македонії. Російське правительство поклато отже собі задачу, без війни довести до такого порядку в Македонії, який дав би населеню в згаданих вліятах спомогу, жити в повній безпечности перед турецькою владою і музулманським населенєм. Притім симпатизують всі великі держави з Росією і підпирють єї, коли она перед 25 роками вступивши до Болгарії, була відокремлена, що додавало Туреччині відваги, опирати ся справедливим домаганям Росії. Коли начальники мирній політиці Росії не супротивляють ся, а навпаки їй пособляють, то можна бути певним, що при розв'язці македонського питання не пролле ся ані одна капля славянської крові».

Замітно і дивно заразом, що в цілім тім розумованю про розв'язку такого дра-

жливого питання, як македонська справа, не натикає автор статі ані слівцем про евентуальність окупациі Македонії війсками якоїсь великої держави європейської, бо лише тим способом можна би перевести реформи в Македонії в європейським розуміню, а при інших нагодах російські дивізіони доволі часто згадували про таку евентуальність.

Положенє Русинів на Буковині.

(Дальше).

Тимчасом молода інтелігенція волоска таки підростала, зняненє єї розвитку таки невдало ся, отже треба було Волохів зашухувати Русинами, бо Німці самі, хотє кілька їх впроваджено сюда, все таки за слабі до того. І так робить ся шумну «ласку» для Русинів: отворює ся для тоді ще лиш 40.000 Німців четверту гімназію в краю, значить другу, німецьку гімназію в Чернівцях з рускою приціпкою, значить, утворює ся «руські» паралельки при низшій німецькій гімназії. Але устроює ся їх так, що зараз в першій класі заводять викладову мову німецьку для кількох предметів, аби Русини з тої школи не мали ні хісна ні втіхи.

І дійсно, тих руских паралельок Німці не мали чого бояти ся. Руска молодіж була у вищих німецьких класах Німцям так і так віддана цілковито на ласку і неласку. Що се значить, показує процент перепавших руских учиників у вищій німецькій гімназії при переході із «руських» паралельок до п'ятої класи. Тут перепадає з них пересічно 60 процент! Так само не всилі були ті нещасливі «руські» паралельки піднести релігійний процент руских гімназіястів, бо Німцям отворено за ті однокі так звані рускі паралельки дві німецькі гімназії в Чернівцях і Сереті. На 300.000 Русинів, що стаювають 42% населеня Буковини, займають рускі діти між всіма гімназіястами на Буковині ледви 9% а на 50.000 Німців і 90.000 Жидів 55-50% (!). Щоби Волохів не кололи в очи тоті «руські» паралельки, і аби також і у Волохів: *das etwa sonst entstehen könnende »bedenkliche Misstrauen hindanzuhalten«* дано і їм зараз до попередних шкіл і такі самі «вожоскі» паралельки при низших класах першої гімназії в Чернівцях.

Правительство уміє, як бачимо, так гарно річ попровадити, щоби ніяка «концесія» для Русинів або Волохів — завсїди так гірко добыта — як з каменя — ні раз не загрожувала панованю зайдів.

Або пригляньмо ся статистиці черновецького університету за 25 літ єго істнованя, то переконаємо ся, як чудно процентуальна пропорція руских студентів стосує ся до інших народностей.

Після д-ра Норста «Alma mater» вивозить загальне число слухачів 16.560, з того ставлять на юридичнім факультеті Німці 47%, Русини 10%; на філософичнім: Німці 51%, Русини 15%. Між сьвітськими абсолювентами є также вже і значна часть Русинів з поза Буковини. Чи не чудний і се доказ славянщеня Буковини?!

Та Німцям не досить тої страшної процентуальної пропорції між рускими а німецькими гімназіястами і академіками, вони, як того

треба, вміють просто унеможливити Русинам дальші студія. Минувшого року на пр. не прийняв сенат 50 руских студентів на черновецький університет, єдино для того, що се руска молодіж. Се все дієть ся під покровом правительства, бо в нас правительство а Німці, Німці а правительство, то одно і то само, лиш наука не одна.

Спиняти поступ Русинів на поли сьвітським поручило правительство Німцям а на поли церковнім Волохам, але зволощенє православної церкви на Буковині посунуло правительство троха за далеко. Треба було тут малої направи і тому входять по довгім, довгім часі дійсно два неволоскі совітники в склад православної консисторії. Волохи зводять бучу, кричать «slavisarea», славянщенє!

Хоч тут не було і нема чого кричати, бо прецінь правительство, як всім відомо, повело справу так, що ті два совітники Русинам не помогли а Волохам не пошкодили.

А вжеж о славянщеню нема що і говорити. Фактичної кривди Волохам не чинено, а Русинів не вираговано. Тай не в пляні правительства Русинів рагувати із романізаторских рук, яким повірило керму православної диецезії з повною сьвідомостю того, що робить. Воно-ж знало добре хто Морар, хто Каліпескул, хто Цуркан, хто Бежан і передало таки, або як-раз тому, таким людям Русинів в церкві на ласку і неласку. Вже 23 років придивлюєть ся правительство спокійно тій романізаторській роботі а на скарги і представленя Русинів має воно ту вимівку, що «не може» нарушувати «автономію» церкви! Провадити романізацію мало спроможність а на спиненє романізаціі не дозволяє «автономія» церкви.

Алеж бо правительство, скажу, Русинів таки підпирало навіть матеріально, приміром субвенціями з релігійного фонду на бурсу і з державної льотерії на «Народний Дім». Так є. Та се найдешевший спосіб придавненого зацїткати, чуже панованє обезпечити а перед сьвітом показати себе добродієм. А врешті треба тямити, що Русини Німцям на Буковині конечно потрібні, лиш не повинні они до сили прийти, аби своїм житєм жити; їм вільно хіба лишє живити. На се такі малі даруночки як-раз найліпше придатні, *zum Leben zu wenig, zum Sterben zu viel*, а при тім все-ж *kleine Geschenke erhalten die Freundschaft*. Правительство мусить таки з Русинами як політичним чинником в краю числити ся. Русинів треба до шахованя Волохів, а Волохів до шахованя Русинів. Коли Русини вказували бущому президентови краю Гоєсови при случайности на те, що они не противники Волохів, що лиш брак виврозумілости зі сторони волоских політиків змушує руских послів в соїмі ставити опір їх заборчій політиці, і що Русини готові що хвилі подати руку Волохам, то відновів політичний шеф краю: «das ist nicht nöthig!»

Русинів отже привительство потребує, але безсильних, залежних! Крім того правительство не сьміє спускати з ока «das etwa sonst entstehen könnende bedenkliche Misstrauen». Що правительству ходить завсїди лиш о замиленє очий а не о культурний розвій Русинів, се видко наглядно тоді, коли розходить ся о основні потреби, о культурні конечности Русинів. До краввої Ради шкільної, до тої німецької твердині на Буковині, дістали ся Русини лиш в наслідок завзятої боротьби і против запеклої опозиціі

Кравса і Гоеса. Замість рускої гімназії дістали ми по зломану запеклого опору Гоеса німецько-руські паралельки, і то лиш з німецькими «Stammclassen». За гімназію в Кіцмани борються Русини вже 30 літ надармо. Вкінці вже згодилось і міністерство і тутешнє правительство на безпроводне отворенє рускої гімназії чи то в Кіцмани, чи у Вижиці, все було умовлено. Та ба! До тих переговорів не втягнуло ся вімецьких політків і по якімось часі найшли Русини на своє велике здивованє на своїх вже закінчених рахунках велику нулю-дулю. За то виринула, кажім приміром, не вже хоть би волоска гімназія в Кімполонзі, якої Волохи домагають ся, але раптом пята виспанімецька гімназія в Сереті на верх, помимо виразної заяви президента краю на підставі телеграфічної інформації міністра просвіти підчас перепослідної сесії сеймової, що першановотворена гімназія в краю буде руска гімназія. Шкільна рада поспішила ся ні сіло ні пало із власної ініціативи з предложенем на отворенє висшої німецької гімназії в Сереті! По алярмах зі сторони Русинів прийшла відтак і справа отвореня рускої гімназії на дневний порядок шкільної ради. Але що дїє ся? Помимо виразної реляції вижицького старости, що Вижиця не спроможе ся ніколи на будинок для гімназії а властиво як-раз для того, і помимо того, що приставлене такого будинку у Кіцмани було без ніякого сумніву заевнене, рішавє шкільна рада за рускою(?) гімназією в Вижиці! І принаймні на один дальший рік вбили рускі приятелі і союзники отворенє рускої гімназії.

Посунувши німецьку висшу гімназію в Сереті наперед, а по друге провсікши справу отвореня рускої гімназії всякими штучками, на дальший час осягнули сердешні приятелі своє. Они знали добре, коли дасть міністер гроші на одну гімназію на Буковині то на північу другу вже єму гроший «не стане». Was haben denn die Deutschen den Ruthenen böses gethan — питають ся Німці, як той Лис Микита Русинів, — dass die Herrn Ruthenen gegen die Deutschen plötzlich so unwillig geworden sind? Лис-Микита забув сердега, що збан лиш до часу воду носить, — поки вухо не врветь ся. І вухо урвалоє.

Побачивши се, сказав Лис-Микита: «man muss den Ruthenen einen Dämpfer aufsetzen». Плян був такий, щоби роздвоїти руских послів у соїмі і поріжнити їх між собою, най би одні других пожирали, а Лис-Микита буде спокійно придивлювати ся із «засмученою» міною невинного «приятеля», висказуючи своє «співчутє», що таке стало ся. Сеж улюблена і вдорожена система сердешних приятелів від прилученя Буковини по нині. Тепер кинули ся Німці нібито на Николая Василька, мовляв, за те, що він ва-

жив ся чіпнути «невинних» Німців: Тумліржа і Кляра. І повторяєсь знову давна комедія. Ви знаходжують Німці раптом, що Волохи, то справдішні «ягнята» супроти хижих Русинів. Настає «любезне братерство» між Німцями, Волохами і Поляками помимо того, що Волох барон Юрій Василько в радї державній ще виразнійше вказав на партійне германізаційне поступованє Тумліржа і Кляра та й помимо того, що цілий волоський клуб соймовий одноголосно висказав єму за се своє повне довіріє. О, ті Русини!

Прийде час, та й може і небавом, що і Волохи переконають ся, що не туди дорога, а Русини мають причину єго ексцелляції, баронові Бургіньонові бути вдячними за те, що своїм зручним поведенем отворив остаточю Русинам очи. Барон Бургіньон вилуцїв невідмінно ворожу систему правительства супроти Русинів, як на долови. Се пізнає для Русинів спасенного значіння.

(Дальше буде).

З державної ради.

По відчитаню інтерпеляцій приступлено з дневного порядку до дальшої дискусії угодової. По бесїді Шрайтера, котрий полемізував з вчерашними поглядами Молодочеха Фідлера, забрав голос пос. Пляс (центрум).

Опісля промовляв пос. Паріш та заявив, що предложена правительством угода викликала загальне розчарованє, бо надіяно ся ліпшої. Штайн заявляє, що нова угода цілком не є ліпшою від угоди, заключеної свого часу гр. Баденім. Пос. Шахінгер признає, що др Кербер, о скілько се лише було в єго силі, боронив австрійських інтересів проти так величезних домагань Угрів. Пос. Кафтан обговорює широко угодове предложенє. Твердить, що найліпшим средством приневоленя Угрів до льояльності було би удержавленє тов-а державних залізниць, північно-західної і північної залізниць, а заравом австрійської часті залізниць Кориці-Богумін. Повинно се наступити ще перед виповідженем угоди. На сїм перервано паради. Слідуюче засїданє нині.

Конституційна комісія

відбула також вчера засїданє над внесеннями: «Полагодженє внесеня субкомітету що-до внесеня §. 14. має доперва тоді розпочати ся, коли палата упорас ся з справозданем регулямінової комісії». «В палаті має зложити ся в законним речинци справозданє з ухвали конституційної комісії».

В нарадах над сими внесеннями субкомітету промовляв пос. Пернерсторфер різько проти якогось junctim між внесенем §. 14-го а

регуляміном; парламент повинен заявити ділом, що є рішучо протівний господарці на підставі §. 14. Пос. Старжинський поперав внесенє субкомітету, заявляючи ся за задержанем §. 14., але в змінєній формі, щоби всі надужитя були усунєні. Пос. Шенерер вніс, аби голосувати над сим, чи § 14. має ся знести, чи ні. Ухвали що-до повисших внесенєй западуть на слідуючим засїданю.

НОВИНИ.

— Календар. В суботу: руско-кат. Теофілжта; рим-кат. Венедикта. — В неділю: руско-кат. 40 Мучеників; рим-кат. Октавіана.

— ВПреосв. Митрополит Шептицький вїде на Рівєру аж завтра (в суботу) пополудневим поїздом блискавичним.

— Філія Руского Товариства педагог. в Буську запрошує всіх своїх членів на конференцію, котра відбуде ся в середу дня 25. с. м. о. 2. год. пополудни в льокалі читальні «Просвіти» в Буську, з отсим порядком: 1) Відчитанє протоколу з послїдньої конференції 2) Спосіб перепровадженя поезий ліричних і епічних в школах народних, п. І. Косар. 3) Про важність учительських товариств, п. О. Мулькевич. 4) справа заложеня бурси для учеників в Буську. 5) Внесеня членів.

— З Бродів. Загальні збори повітового Товариства кредитового «Самопоміч» в Бродях відбудуть ся в вторник дня 31. с. м. о. 11. год. перед полуднем з отсим порядком: 1) Відчитанє протоколу з послїдних зборів. — 2) Справозданє Дирекції з діяльності і рахунків за рік 1902. — 3) Справозданє комісії ревізійної. — 4) Розділ чистого зиску з р. 1902. — 5) Вибір 2 членів совіта управляючого і одного заступника. 6) Вибір комісії ревізійної на р. 1903. — 7) Внесеня Дирекції і членів. — Совіт управляючий: о. Юліян Туркевич, предсідатель. о. Микола Герасимович, секретар.

— Новий конкурс на парохію в Коломиї. З Коломиї пишуть нам: По цілім році від упливу конкурсу на нашу парохію, по році скандалів, яких значну пайку має на своїй совісти наша консисторія, прийшла консисторія до пересвідченя(!?), що поміж кандидатами є дуже много невідповідних, а між ними хїба о. О. Фацевич зі Станиславова і атец Семїоноф. Щоби устеречись перед «невідповідною» обсадою, впала наша консисторія на феноменальний концепт. Звернула поданя всім кандидатам і невідповідним і відповідним(!!) в тім пересвідченю, що на другий раз подадуть ся лиш самі «відповідні». Консисторії у Львові і Перемишлі повинні би чим скорше вислати своїх делегатів на науку до такого славного канонїста як о. Фацевич в Станиславові — з диспензою від наук богословських — щоб знати, як би то на кожду парохію мати самих тільки «відповідних» кандидатів, щоби відтак референти та екзамінатори консисторії не потребували цілком займатися ніякими скрутніями при обсаді парохій. За той винахід варт мітрат Фацевич, щоб єго поставити побіч Шеняїка та Марковього. Ось таке то дїє ся в нас за параваном славного союзу «сер-

Кара совісти,

народна драма в 5 діях Гр. Цеглиньского,

нагороджена першою премією на конкурсі краєвого виділу 1901 р., а виставлена перший раз у Львові д. 18. марця 1903 р.

Драма Гр. Цеглиньского зачинає ся розмовою старого діда Василя зі своїми унуками та нареченим найстаршої. З тої розмови довідуємо ся, що дід Василь, коли вже сам не мав сили газдувати, поділив свій маєток між обох синів, старшого Семена (п. Барвіньский) і молодшого Прокопа (п. Гембицький) та застеріг собі доживоте у того послїдного. Але у Прокопа четверо дітей, а найстаршій Ганні (п. Стадникова) трафляє ся гарний парубок Юрко (п. Стадник) та бездомний, що мусїв би пристати до них. Тож Прокопова жінка Марина (п. Стефановичева) зразу натяками, а відтак отверто пре до того, аби дїдо перебрав ся до старшого сина, бодай на якийсь час, доки не вспіють молодій парі прибудувати яку хатчину. З того приходить до суперечки з Прокопом, але дїдо Василь, доскульно діткнений такою невдякою дітий, рішає ся іти до Семена. Тимчасом Юрко, запевнившись про прихильність родичів, приходить зі старостою на свати. Уже всьо гаразд умовлено і молоді перепивають ся, коли ось старший брат приводить Василя та разом зі своєю жінкою

Мартою (п. Осиповичева) роблять господарям докори, що ось забрали хату, обїїсте і город, а тепер старого випихають на їх голову. Сच्याє ся родина колотнеча, при якій старим батьком потручують як товмаком, бо кожда сторона хочє поставити на своїм. Василеві не остало нічо, як піти в сьвіт від таких дітий, між чужі люди. Він прощає ся з власною хатою і відходить, а за ним староста, не докінчивши навіть сватаня, і супокій, мир і щастє з хати.

Сей перший акт є класичним приміром ясної, ядерної і вельми драматичної експозиції. Хотяй лучить в собі всі нитки пізнійшої акції і будить цікавість на дальші події, однак становить для себе суцільну цілину, вельми інтересну і трогуючу.

В другім актї виступають вже наслідки лихого поступку. Прокопа гризе совість, а ще і люди докоряють, що прогнав старого батька. Дуже гарно переведено тут, як мимоволі пропавший дїдо у всіх на устах, а кожда така пригадка наново дразнить Прокопа. Він зненавидїв жінку, що довела єго до сего і дітий, задля яких він се вчинив. Бе всіх в хаті, хто навине ся під руки, а частенько заглядає до корчми, затопити хробака в алькоголю. Туда іде і єго добуток; навіть вже і одежу виносить до жида. За дїдом вже і шукав у місті, але він пропав деє, як камінь у воду. Люди бачать се та кивають головами, а родина стревожена, щоб дечого не починив злого собі або їм. Тільки за-

взятий Семен докоряє ше та спихає усю вину батькової кривди на горем прибитого Прокопа.

Третій акт дїє ся в шинку, куда зайшов Проків. Жид (п. Шеремета) намовляє до горівки, а коли не може скусити, приводить єму перед очи свого старенького батька (п. Андрїєнко), що живе тепер на ласці у сина. Се розбирає зовсім Прокопа, він аж плаче з жалю та стає пити. Тимчасом приходять різні люди до корчми, а між ними і сусїди Прокопові та брат Семен. Зачинає ся гутїрка, в якій Семен раз-раз доскулює Прокопові, так що він зриває ся та поваливши єго на землю, стає дусати за горло. Тоді Семен виявляє причину своїх докорів: бо ось прийшов до села шандар із вісткою, що в лісі замерз якийсь чоловік — а се певно батько. Проків мов громом влучений біжить туди, не застановляючись навіть, що сам, без підводи, не зможе замерзлого чоловіка притащити до села. Люди спішать за ним помагати, але Семен остає, бо він «не образив татка, то єму нема чога за ним ходити».

В четвєртім актї, який дїє ся вже літом, бачимо старого Василя в цегольни при печі, як накладає дрова. Властитель цегольні Борух (п. Стефанович), бачить немічну роботу дряхлого старця і відправляє єго мимо того, що робітники вставляють ся за ним. Сі робітники, се добродії Василя, а двох з них Сафат (п. Петрович) і Томко (п. Юрчак) таки спасли єго від смерти, бо зимою найшли єго замерзлого у со-

дечности. До відомости всіх але тільки «відповідних» кандидатів на тутешню парохію, подаємо веселу звістку, що о. мітрат Фацевич «благоволили» розписати новий конкурс аж до кінця мая т. з. до сего часу, коли вже буде мож на певно знати, хто має бути владикою в Станиславові..

— Про Тарасове свято в Кракові пишуть нам звідтам: Ми вчера відбули Тарасове свято, як на Краків доволі величаво. Вечір розпочався прольогом Марченка, в котрім брав участь пан Луцкій, Мариш і п-на К. — а відтак пописувалися хорі мішані і мужескі під управою п. Коцкого. Всі дивувалися, як можна було в такім короткім часі зложити та вивчити такий ансамбль. Особливо Лисенкових шість народних пісень дуже подобалося — так, що нас просили повторити їх слідууючої днини на концерті клубу цитристів. З сольових продукцій піднести треба сиравді мистецьку гру на скрипці пана Перфецького та спів о. Лехіцького і п. Март. Сей останній маз так чудовий барітон, що була би велика шкода, коли би не образував ся на оперового співачка. Деклямував п. Луцкій «Засьпів» а на фора, Лепкого: «Сповідь землі» так, як тільки поет потрафить деклямувати. По концерті відбувся дуже оживлений комерс, на яким члени хору та богато з гостей перебули кілька справді милих та щирих хваль.

На комерсі відчитано депеші, між ними від Українців в Празі і довше привітне письмо від Вп. посла п. Барвіньського.

Про виступ хору «Просвіти» на концерті Клубу цитристів дуже прихильно вискакують ся всі польські часописи в Кракові.

— З Самбора пишуть нам: Дня 17. с. м. відбуло ся в Самборі організаційне віче польске за запрошеннями, устроєне д-ром Козловским. На віче запрошено селян, деяких з поміж шляхти, урядників, професорів і адвокатів. Не поминено також браці мейжшешовеї визнана. Нарадями проводив др. Томашевский, директор гімназії. Перебіг був спокійний, а деклямації д-ра організатора віддеклямовані по 30. раз на один лад не викликали вражень; др. Козловский непотрібно тратив час в Самборі, бож вже не переведе ліпшої організації над ту, яка вже є в Самборі від кількох літ, а виявляє ся в ворожих відносинах супроти змагань Русинів на кождім полі.

— Калапске простацтво. З Станиславова пишуть нам: amicus Plato sed magis amica veritas, а нам повага нашого сьв. обряду, якої не знаходимо у тих, щоб повинні служити приміром, а ще до того в катедральнім місті. Сими днями відбувся ту похорон при участі клира обох обрядів під проводом постоянного катедральної парохії о. Богосова, бувшого пароха в Хоросткові, що ніколи не годен пригадати собі, що він вже не в Хоросткові а в Станиславові. Замість молити ся з требника чи молитвослова, сей фаміліянт галапасаів в часі ходу похоронного так викрикував що — мовби на глум нашого обряду побіч латиньського — звертав на себе загальну увагу. Се правда, що приглуховаті люди за голосно говорять, однак такі або не повинні бути парохами катедральними, або в таких случаях лишити ся дома, наколи не можуть погамувати свого простацтва, якого вже за надто і найтерпеливішим парохіанам.

— «Галічанін» удає дурного, що нібито він навмисне пустив днівникарку казку про Йор-

данова, щоби на се зловити «Руслана». А чи «Аделя Карвовская» також така днівникарска качка, а може редактори «Галічаніна» нічого про неї не знають?! Які смиренні баранці?!

— Пятнистий тиф вибухнув в громадах Пустомити і Лани, громадах положених в щирецькім окрузі судовім. Лікар повітовий др. Обтулович сконстатував в Пустомитах 5 случаів сеї пошести, а в Ланах 2. В Пустомитах заряджено переведене строгої десінфекції і замкнене керниця з нездоровою водою.

— Страйк кравців у Львові. Кравці, які доставляють одіжи торговлям, застрайкували минулої неділі задля низької платні, як ми вже доносили. Доси ще не прийшло до згоди. Вчера зібрали ся делегати торговельників і кравців на пересправу, а коли до згоди не можна було довести, кравці вислали депутацию до радника промислового д-ра Фішера з жалобою, що властители складів готової одіжи приймають замовлення, хотій не мають на се концесії. Др. Фішер обіцяв розглянути сю справу. Коли до неділі не прийде до згоди, то в понеділок мають застрайкувати всі кравці у Львові, як християни так жида. Гарна перспектива для Львовян! Весна за плечима, а ту кравці страйкують і не буде кому вшити лівої одіжи.

— Іменованя. Президент міністрів іменував повітових лікарів д-ра Вікентія Мича і д-ра Зенона Фрідмана старшими лікарями повітовими.

— Страйк учеників. Майже у всіх містах північної Італії вибухнув страйк учеників середніх шкіл. Малі страйкарі домагають ся улекшень при іспитах, і в тій цілі устроюють що дня демонстрації по улицах. Позавчера аж поліціянти розганяли сих крикливих дівчаків, а при тім арештували з тих 12-ох.

— Війна на Балкані! З Царгорода доносять, що стан в Альбанії є дуже критичний. Головніми осередками революційного руху в Альбанії є міста Інек і Діякова. Рада турецьких міністрів відбула оноді засідане, на котрім займала ся військовими зарядженнями, які належить видати в Альбанії — Македонські комітети видали поклик, нищити залізничні шляхи.

— Ритуальне убійство. Віденьська Die Zeit доносить з Кішенева (в Бесарабії), що в Дібосарах над Дністром християнське населенє розярене на жидів, котре підозріває о ритуальне убійство хлопця Рибаленка. Хлопець пішов був до трафіки по тютюн і пропав. Другого дня найдено его неживого на огороді якогось жидка. На тілі помершого було 18 ран, а ні сліду крові.

— Нещасна пригода воздухоплавця. З Полі доносять про таку подію: Воздухоплавець Облят пустив ся оноді баллоном без лодки і без падака у въздух, сидячи лиш на трапезі, привязанім до баллона. Закл ще полетів, промовляв до зібраної публіки. Коли підняв ся високо в гору, трапез скрутив ся, один шнур урвав ся, а Облят не могучи удержати ся на однім шнурі, упанів зі страшеним криком із значної висоти на землю. Серед публіки, що дивила ся на то, настав страшений переполох а богато жінок зімліло. Лікарі, що посіпишли Облятові на поміч, сконстатували у него потрясене мозку і тяжке покаліченє. Нещасливого воздухоплавця відставлено до шпиталю, де він вже й помер.

— Руя на чеську Щадницю в Празі слабне з кождим днем. Вчера винято з каси лише 331.000 К, а вложено 156.000 К.

— Незвичайний чоловік. В селі Маревка в Росії (в смоленській губернії) живе 128-літній старець, що зове ся Сініпа. Походить він з села Випольсова, де родив ся 1785. р. Сініпа є високий ростом і кришко збудований. Видить і чує ще дуже добре; загалом є здоровий і сильний і кождої неділі, чи літо чи зима, ходить до церкви в другім селі, віддаленім на пів милі. Хоч має вже 128 років, робить ще чоботи, також може ще повняти лекші роботи у стайні та годувати дріб. Памятає все минуле незвичайно. Живо в очах стоять ему часи царіці Катерини, тої самої, що добила наше славне козацтво, зруйнувавши Січ запорожську. Батько старця дожив 80 років, мати ще більше, бо аж 120 років; мати аж до смерти працювала на полі. Через піле жите ніяка тяжша хвороба не чіпала ся Сініпи. От, дай Боже кождому з нас такого віку дочекати.

— Конкурс на посаду помічника (третього) лікаря міського росписує магістрат Перемишля з реципцем вношеня подань до 15. цвітня с. р. Платня 1.800 К річно з 3 додатками 5-літними.

— Для убогої вдови Щ-ої у Львові, що не в силі працю рук своїх вижити десятиро незасмотрених діток, приймає Редакция Руслана добровільні датки милосерних добродіів. На сю ціль прислав: ВПресєв. Епископ Чехович 10 К; разом доси 27 К.

— Родимці! Памятайте на бурсу Руского Товариства педагогічного у Львові!

Посмертні оповістки.

— О. Теодор Теляковский, парох Бучача і бувший парох на Підлісью, упокоїв ся для 18. марца с. р. в 63. році жита а в 35. році сьвященства. Похорони будуть в суботу дня 21. с. м. о 12. год. в полудни. В. с. п!

— Николай Мариняк, лісничий в Дубік. Рожнітова, упокоїв ся у Львові в 45. році жита. Покійник, хоч був урядником польскої фундації гр. Скарбка, то займав ся щиро народними справами і тому полишив по собі щирий жал в цілій околиці. В. с. п!

Наука, штука, література.

— Репертуар Руского народного театру у Львові.

Субота, дня 21. марца другий раз: «Жидівка вихрестка», драма в 5 діях зі співами Тогобочного.

— З Руского народного театру.

Вчера виставлено вдуме в сїм сезоні оперету «Запорожець за Дунаєм» а додатком «Вечерниця» Ніщиньского. В ролі Андрія виступив звісний львівській публіці з концертів соліст-тенор п. Волошин і виязав ся з своєї задачі дуже добре. Грав як справжній актор, що зріє на дошках театральних, а сьвівав як соловій, за що публіка не щадила ему грімких оплесків. Крім него одушевляли всіх своїм співом і грою пп. Рубчаки і п-на Кравчуківна. Хори скриплені членами львівскої «Зорі» випали величаво. Театр був над сподіванє майже випроданий.

— Важне для сьвящеників. Редакция «Богословского Вѣстника» видала знаменитий твір св. Иоана Золотоустого «О сьвященствѣ» разом з іконою і житєписню того сьвятого (сторін XII+240). Для жита духового кождого а головно сьвященика необходима лектура; виконана під зглядом технічним артистично, може служити яко настільна книжка. Набута можна по ціні 3 кор. в редакції «Богосл. Вѣстника» або в книгарни Ставропигійській (для тих, що зложили передилату на «Бог. Вѣстник» за р. 1902. ціна 2 кор.). З огляду, що наклад виносить всего 600 примірників, проте належить поскорити з замовленнями. Купуючі дистануть безплатно також виданє тойж редакції «Св. Письмо о сьвященику». (На поchtову пересилку треба залучити 20 сот.)

— Концерт «Льв. Фільгармонії» з 17. марца приніс нам дещо з орхестральних новостей, іменно поза Мозарта увертюрою до опери «Дон Жуан», світу Гайберґера і другу сінфонію Брамса (D-dur). Гайберґер, род. 1850., живе і трудить ся для музики у Відні. На щастє не попав він в сїти сучасного реформатора музики: Рішарда Штрауса і его приятеля Малера (дирігента віденьскої опери). Світа, затитулована «З сїдних країв», пригадує лише в першій часті (andante) своєю мелодією Ориєнт, зраджує однакж в цілости совісного композитора, для котрого класична музика остала ся взором, достойним наслідуваня і котрий дбає більше про евфонію, ніж про модерністичний револт інструментів. Твори музичні Брамса (ур. 1833) звісні і ширшим кружкам. Брамсе належить до плеяди по-

свині і забрали до цегольні, відтерли снігом, і покладали в хаті, де він перележав вісім тижнів в пропасниці. Підчас полуденку, коли зійшли ся всі робітники на відпочинок Василь оповідає свою історію з синами, а Томко в гніві на таку невдяку звиває его до шпести: або сокирою в голову, або когута під стріху. Розжалений і видалений з послідного пристановища Василь хватає ся сеї гадки і йде підпалити власне обійствє. Сей акт позбавлений акції, а до того рекапітулює звісні вже події, тож є найслабшим. Однак і тут виведений образ жита найнижшої категорії робітників — цегольників є дуже інтересний та трюаючий.

Пятий акт приводять нас на обійствє Прокопа в тиху, весняну, місячну ніч. На ліво (від видця) угол хати, за ним стодола, в глибині пліт здовж улиці з ліскою на середині, праворуч шпика. З розмови сїмі довідуємо ся, що молоді ще не повінчали ся, бо горе нависло над ними. Батько, як пішов був шукати діда в лісі, перестудив ся і від тоді лежить у горячці. Ему привиджує ся дід, маєчить, зриває ся, а дітий побиває так, що мати мусіла їх усунути до шпики, де і почують біднята. Про діда все таки нема вістки. Виводять Прокопа з хати, бо там ему ввижають ся різні мари, але тут на воздусі, біля своїх грижа совісти не дає ему спокою. Ті душевні муки недужого вражають навіть присутного Семена, який відчуває жалє за своєю завязіть. Та ледви присутні розійшли ся, ви-

суває ся з поза угла стодоли старий Василь і вже черкає сїрник, щоби встромити під стріху запалений віхоть. Але ему жалє робить ся нищити свій власний твір, що поклав власною рукою і він іде до шпики, яку поклав вже Прокоп. За хвилину бухає звідтам сьвітло полуміни, але оно пробудило сплячих там дітий і они радісним криком витають дідуна. Дід Василь збентежений вибігає з горючим віхтьом із шпики і гасить его ва повірїю, а діти віночком окружують его. На їх клики вибігає ціла семья з хати, радуючись поворотом діда. Лише недужого Прокопа не хотять пускати, щоби наглий вид не поразив его. Але він силоміць перебиває ся і побачивши батька, паде ему з криком до колін. Старий прощає, але коли хоче піднести каючого ся сина — він не підносить ся. Припадає до него вся родина — а він мертвий. Страшна се хвиля, правдива, а на сцені дотепер ще не випискана — те голосіне цілої рідні над нагле помершим головою родини і жалє, що єї потрясаюче вражіне обнизила потрохи непотрібна наука старого Василя, якої впрочім у таку хвилину ніхто і не слухав.

Отсе зміст драми.

(Дальше буде).

класичних інструментальних композиторів (як Фолькман, Гаде, Рубінштайн, Греденер і др.). Сінфонія його відзначає ся проте мелодійністю, артистичною розробкою тематів і добром колориту оркестрального. Обі новості подобали ся.

В концерті в 19. марця взяли участь скрипок Брон. Губерман і челіст Жигмонт Бюргер. Послідній, хоч посідає значну техніку, не зробив доброго вражіння концертом Гайдена (D-dur) і Попера «Танцем ельфів», подобав ся однак в Бруха «Коль Нідрей» (в орієнтальних мелодіях), де розвинув хороший тон свого інструменту. За те одушевив Губерман своєю грою весь амфітеатр. Концерт Бетговена виконав артист в супроводі оркестри — коротко кажучи — класично у всіх подробицях. В техніці не багато уступає Губерман (що числить ледви 20 літ) Кубелікови. Показало ся се іменно в світі Раффа (в прелюді і motto perpetuo), як і в надпрограмовім ронді Базінього («Танець гномів»). Посідаючи знамениту техніку, Губерман зуживає її не для личного попису, а ставить її в службу самої-ж композиції. Се похвальна прикмета.

Чистість і гладкість гри взірцева. Скрипка сьїває в руках сего молодого артиста. А станув Губерман висше від декотрих сучасних скрипкарів чувством і поетичним полетом, які вкладає у свою умну інтерпретацію музичних творів. Артист, видимо, на скрізь музикальна душа. Деклямація — повна ніжності і приличного патосу, пориває слухача. Кожда фраза виходить ясно, кругло. Тони ростуть і нікнуть з чудовою правильністю (nach allen Regeln der Kriegskunst). Надпрограмові «Ave Maria» Шуберта і ноктурна Шопена (D-dur) в укладі Сарасатога, в котрих артист мав нагоду розвинути тон свого інструменту в повній красі, поставили Губермана дуже високо, а в надпрограмовій мазурці виявив концертант і весь багатий засіб своєї музикальної верви. Гру концертанта піднесла і та щаслива обставина, що в деяких ніжніших продукціях супровожав его такий фортепьяновий артист, яким є п. Мельцер. З оркестральних новостий почувли ми на сім концерті (під управою п. Мельцера) Сан-Сена «Phaeton», діло, що повинно довше удержати ся в репертуарі «Фільгармонії» задля містерної фактури і своєї мелодійности. Губерман виступить ще в суботнійшій концерті.

Губерман виступить ще в суботнійшій концерті. Н. В.

— Репертуар Львівської Фільгармонії. В суботу, 21. с. м.: фільгармонічний концерт при співучасті Бронислава Губермана, скрипкаря.

В неділю, дня 22. і в вторник дня 24. с. м.: популярні концерти.

Телеграм.

Відень, 20. марця. Цісар повернув вчера о 1/2 7 год. вечером з Будапешту до Відня.

Відень, 20. марця. Дискусія над першим читанем австро-угорської угоди в палаті послів має нині покінчити ся. Нині промовляли пос. Металь (Молодочех) і пос. Біянікі (Хорват)

Рим, 20. марця. Майже в цілій Італії страйкують ученики середних шкіл. Страйк звернений проти міністра просвіти.

Царгород, 20. марця. В Дамашку приключило ся кілька нових випадків холери.

Товариство взаїмних обезпечень

ЛВІВ
РИНОК Ч. 10.

„ДНІСТЕР“

ДІМ
„ПРОСВІТИ“

одинокое руске товариство асекураційне, засноване в 1892. р.

обезпечает будинки, движимости, збіже і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є надвишк з оплат розділяє межі членів яко звороти; в послідних трех літах виносил зворот 8%.

ДНІСТЕР виплачує шноди дуже скоро а оцінку шкід переводить разом з делегатом і місцевими членами. За 10 літ виплатил 6,064 відшкодовань в сумі 3,187,258 К.

ДНІСТРА поліси приймають при позичках Банк краввій і каси оцадности.

ДНІСТЕР посередничить при обезпеченях на жите в краківскім Товаристві, відступає часть провізії в таких обезпечень на рускі добродійні цілі; длятого на жите треба обезпечати ся тільки через «Дністер».

ДНІСТРА фонди виносять з кінцем 1902. р. 838,364 К і всі уміщені в цінних паперах популярних.

ДНІСТЕР уділяє агенції селянам особливо там, де еще не роблять дотелерішні агенти.

ДНІСТРА агенти заробили вже 432 тисячів корон провізії.

Всілякі
КУПОНИ
вильосовані
цінні папери
виплачує без потручення
провізії або коптів
Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1902.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова		
посп.	особ.			посп.	особ.			
приходить о годниї				відходить о годниї				
	6:10	з	Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6:25	до	Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор		
	6:20	з	Чернівців (Іцкан, Галацу), Чорткова	6:30	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний		
	6:50	з	Брухович, шод. від 15. мал до 14. вер. вк.	6:43	"	"	дв. Підзамче	
	7:45	з	Янова	6:35	до	Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича		
	7:40	з	Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8:30	8:40	до	Кракова (Відня, Праги), Берлина	
	8:00	"	"	2:55	до	Лавочного, Хирова, Калуша		
	8:10	з	Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	9:00	до	Янова		
	8:15	з	Сокала, Рави рускої	9:15	до	Белзця, Сокала, Любачова		
1.35	8:50	з	Кракова, Відня, Праги, Берлина	9:50	до	Чернівців, Потутор		
	10:25	з	Ряшова, Любачева	10:30	до	Гернополя, Потутор, дв. Піда.		
	11:55	з	Станиславова (Кересмезе, Потутор)	10:40	до	Янова " від 1. мая до 15. вересня в неділю і свята		
	1:10	з	Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	10:57	"	"		
	1:23	з	Янова	1:25	до	Брухович від 15. мая до 14. вересня в неділі і свята		
2:20		з	Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.	2:15	до	Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.		
2:35		"	"	3:05	до	Янова щоденно від 1. мая до 30. вер.		
	3:14	з	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)	3:15	до	Брухович шод. від 1. мал до 15. вер.		
	4:40	з	Самбора, Стрия, Сколього (1/5-30.9)	3:26	до	Ряшева, Хирова, Любачева		
	5:11	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Піда.	3:30	до	"		
	5:35	"	"					
1:45	5:40	з	Чернівців, Іцкан					
	5:50	з	Кракова					
НІЧ								
	6:00	з	Сомала, Белзця і Любачева	12:45	6:10	до	Станиславова, Жидачева	
	8:04	з	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)		6:20	до	Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
	9:12	з	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)		6:30	до	Янова від 1. мая до 15. вер. будні дни а від 16. вер. до 30. цвіт. 1903. щоденно	
	9:20	з	Чернівців, Букарешту		6:35	до	Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	
	9:25	з	Янова (від 1. мал до 30. вер. в нед. і св.)		7:10	до	Сокала і Рави рускої	
					8:16	до	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)	
	8:40	9:50	з	Кракова, Відня, Берлина) Ясла, Розвадова		8:25	до	Веремішля
2:31						9:00	до	Підволочиск, Бродів гол. дворець
	10:03	з	Янова (від 1. мал до 15. вер. в нед. і св.)		9:20	"	"	
	10:02	з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. " "		9:20	до	Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.	
	10:20	"	"		10:05	до	Іцкан, Чорткова	
	10:50	з	Лавочного (Пешту) Хирова Калуша		10:30	до	Кракова, Відня, Варшави, Праги	
	8:14	з	Тернополя, Грималова на дв. Підзамче		11:00	до	Підволочиск, Бродів дв. головний	
	8:35	"	"		11:10	до	Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.	
					11:32	до	Кракова, Відня, Праги, Самбора	
					4:15	до	Брухович від 15. мая до 14. вер. шод.	
					5:50	до	"	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано

Час середно європейскій рїзнять ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского — 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади гади.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришене зар. з обмеженою порукою у Львові

ПОЗИЧКИ уділяє своїм членам на 5 1/2% і 1% додатку на кошти адміністрації, за предложенем документів вичаючих достаточну гіпотечку.

СПЛАТУ позичок розкладає догідно на рати до 10 літ. Сума позичок інтабульованих і за порукою: 1,239,243 корон.

Членом може бути тільки обезпечений тревало в «Дністрі» від огню.

Уділ членскій виносить 50 К, випсове 2 К. Число членів: 2,391 з 2,501 уділами на 125,050 К.

Вкладки щадничі приймає «Дністер» і опрочентує до 4% від ста. Сума вкладок на 1,256 книжках 1,103,333 корон.

Чистий зиск розділяє ся частію на дивиденду для членів, частію на публичні добродійні цілі: на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті цілі роздає дотепер з Товариства кредитового 10,840 корон.

ІНФОРМАЦІЙ в справах позичок уділяє Дирекція і агенти.

31/12 1902.

ДИРЕКЦІЯ.